

**UCHWAŁA NR XXXVI/365/18
RADY POWIATU W WADOWICACH**

z dnia 13 września 2018 r.

**w sprawie przyjęcia 3 – letniego Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej
w Powiecie Wadowickim**

Na podstawie art. 4 ust 1 pkt 3a i 4 oraz art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2018r. poz. 995, poz. 1000, poz. 1349, poz. 1432) oraz art. 180 pkt 1, art. 182 ust. 6 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2018r. poz. 998, poz. 1076, poz. 1544), **Rada Powiatu w Wadowicach uchwala, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się 3-letni Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Wadowickim na lata 2018 – 2020, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik do uchwały Nr XXXVI/365/18
Rady Powiatu w Wadowicach
z dnia 13 września 2018 r.

**POWIATOWY PROGRAM
ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ
W POWIECIE WADOWICKIM
NA LATA 2018 – 2020**

Wadowice 2018 rok

Spis treści

Wstęp	3
I Proces opracowania Programu.....	5
1.1 Podstawy prawne Programu	5
II. Zadania administracji publicznej w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.....	6
2.1 Zadania gminy - rola OPS oraz asystentów rodzin w procesie wspierania rodzin. .	7
2.1.1 Rola asystenta rodziny po umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej.....	7
2.2 Zadania powiatu - zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.....	9
2.2.1 Zespół ds. rodzinnej pieczy zastępczej - zadania, rola koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej	11
III. Charakterystyka i analiza pieczy zastępczej na terenie Powiatu Wadowickiego	14
2.3 Charakterystyka rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie Wadowickim	14
2.4 Charakterystyka instytucjonalnej pieczy zastępczej w Powiecie Wadowickim.....	18
III. Pomoc dla osób usamodzielnianych.....	22
3.1 Charakterystyka procesu usamodzielnienia w Powiecie Wadowickim.....	24
IV. Cele Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2018 – 2020.....	27
4.1 Analiza SWOT	24
4.2 Cele główne programu rozwoju pieczy	30
4.3 Zakładane rezultaty realizacji programu	36
4.4 Limit rodzin zastępczych zawodowych.....	37
4.5 Źródła finansowania programu	37
4.6. Beneficjenci programu	39
4.7 Monitoring i ewaluacja programu	39

Wstęp

W okresie ostatnich kilkudziesięciu lat nastąpiło znaczne przeobrażenie systemu pomocy dziecku i rodzinie w Polsce. Zmiany te szczególnie dotyczą stosunku do dziecka i rodziny i przejścia od stałej opieki instytucjonalnej do opieki świadczonej na poziomie lokalnych społeczności przy podkreślaniu fundamentalnej roli rodziny w rozwoju człowieka i konieczności wspierania jej w wypełnianiu swoich funkcji.

Kierunki przemian stopniowo przyczyniały się do zmian organizacyjnych służb społecznych, przemian funkcjonowania systemu opieki nad dzieckiem i rodziną i co za tym idzie, zmian w systemie prawnym, o czym świadczy przyjęcie w dniu 9 czerwca 2011 roku Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Powołany akt prawny wprowadził rozwiązania systemowe, mające na celu poprawę jakości pełnienia funkcji opiekuńczo – wychowawczych przez rodzinę.

Zmiany, jakie ustawa wprowadziła w stosunku do wcześniejszych uregulowań prawnych polegają na:

- Zaakcentowaniu konieczności integralnego i interdyscyplinarnego postępowania w zakresie wspierania rodziny w powiązaniu z profilaktyką uprzedzającą konieczność umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej,
- Wprowadzeniu nowych rozwiązań, w zakresie organizacji systemu wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej, tj. asystent rodziny, organizator rodzinnej pieczy zastępczej, koordynator rodzinnej pieczy zastępczej,
- Wprowadzeniu prymatu rodzinnych form pieczy zastępczej przy jednoczesnych nowych wymogach dotyczących standardu liczby i wieku dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej (deinstytucjonalizacja pieczy zastępczej),
- Stworzeniu nowych rozwiązań z zakresu usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej,
- Wprowadzeniu zmian organizacyjnych z zakresu procedur przysposobienia.

Celem rozwiązań przewidzianych w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jest stworzenie spójnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną je wychowującą, szczególnie w sytuacji wystąpienia trudności w prawidłowym wypełnianiu swoich funkcji. Działania podejmowane w ramach tego systemu mają zapewnić rodzinie taką pomoc, aby w jej efekcie wyeliminowane zostało zagrożenie zabrania dziecka z rodziny lub zapewniony został szybki powrót do rodziny dziecka, które z uwagi na jego dobro, okresowo musiało zostać umieszczone poza nią.

Planowanie w sferze rozwoju pieczy zastępczej zakłada perspektywę wieloletnią, skupioną na dążeniu do realizacji określonego strategicznego celu działań. W opisywanym obszarze jest to przede wszystkim osiągnięcie standardów opieki nad dzieckiem określonych w przywołanej ustawie oraz podniesienie jakości tej opieki.

Opracowany Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Wadowickim na lata 2018 – 2020 stanowi zbiór najważniejszych celów wyznaczanych do utrzymania i dalszego rozwoju rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie Powiatu Wadowickiego, stanowiąc ważny element szerokiej strategii rozwoju powiatu i jest dokumentem zbieżnym

z założeniami Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2017-2024, Małopolskiego Programu Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej do 2020 roku oraz kierunkami polityki prorodzinnej państwa. Podstawą do opracowania programu jest art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zgodnie z którym do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja 3 – letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej.

Do jednych z najważniejszych zadań nakładanych na państwo jest dbałość o prawidłowy rozwój, zabezpieczanie interesów rodziny oraz pomoc rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej.

Celem podstawowym poniższego dokumentu jest ukazanie szans i zagrożeń wynikających z dotychczasowego modelu wspierania rodziny i systemu pieczy na terenie Powiatu Wadowickiego, a na ich podstawie do stworzenia kierunkowych celów dalszego rozwoju pieczy zastępczej.

I. Proces opracowania Programu

Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej został stworzony na bazie dotychczasowych działań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu wadowickiego, opartych na założeniach ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej i jest jednocześnie kontynuacją programu rozwoju pieczy zastępczej na lata 2015-2017.

Cele programu zostały przygotowane w oparciu o diagnozę działań na rzecz pieczy zastępczej z lat ubiegłych. Do jego przygotowania wykorzystano sprawozdania i informacje własne PCPR, informacje zawarte w Strategii Rozwoju Powiatu Wadowickiego na lata 2017-2024, dane zawarte w Raporcie z oceny realizacji ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, Koalicji na rzecz Rodzinnej Opieki Zastępczej, dane pozyskane z gmin oraz dane ze sprawozdań Małopolskiego Obserwatorium Polityki Społecznej i GUS.

Autorem programu jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wadowicach.

1.1 Podstawy prawne Programu

Działania w zakresie rozwoju pieczy zastępczej, w tym zadania zapisane w niniejszym Programie, podejmowane są i realizowane w oparciu o następujące przepisy i dokumenty:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej
(Dz. U. z 1997r., Nr 78 poz. 483 z późn. zm.);
2. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym
(t.j. Dz.U. z 2018 r. poz.995);
3. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
(t.j. Dz.U. z 2018 poz. 998) oraz rozporządzenia wydane na jej podstawie;
4. Konwencja o Prawach Dziecka;

II. Zadania administracji publicznej w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej

Zadania administracji publicznej w zakresie realizacji ustawy o wspieraniu systemu pieczy zastępczej są realizowane przez szereg instytucji pomocowych. W zakresie pieczy zastępczej główną rolę odgrywa organizator rodzinnej pieczy zastępczej oraz ośrodki pomocy społecznej. Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wyraźnie dzieli zakres obowiązków pracy z rodziną naturalną a rodzinną i instytucjonalną pieczą zastępczą, na zadania gminy i powiatu. Jednak w wielu obszarach zadania pozostają wspólne. Jednocześnie zmieniają się tendencje wyznaczające kierunki pracy z rodziną przez ośrodki pomocy społecznej w zakresie realizacji nałożonych zadań. Ww. ustawa wyraźnie wskazuje, że piecza zastępcza jest formą przejściową i należy dążyć do możliwie szybkiego powrotu dziecka pod opiekę rodziców biologicznych lub szybkiego uregulowania sytuacji prawnej dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych. W licznych przypadkach praca ta jest bowiem procesem wieloetapowym, trwającym powyżej 18 miesięcy, ale przynoszącym również pożądany efekt. Istotny jest również fakt, że samo uregulowanie sytuacji prawnej dziecka czasami nie oznacza dla niego zmiany środowiska wychowawczego, którym najczęściej pozostaje dotychczasowa rodzina zastępcza.

Najważniejszym elementem umożliwiającym w praktyce powrót dzieci pod opiekę rodziców biologicznych jest wsparcie udzielane przez asystentów rodzin, którzy istotnie przyczyniają się do poprawy funkcjonowania osób objętych pomocą. Ważne jest w tym kontekście, aby rodzice, których dzieci umieszczane są w pieczy zastępczej byli obligatoryjnie obejmowani wsparciem asystentów rodzin, ponieważ w chwili obecnej jest to współpraca dobrowolna - na wniosek rodziny, a potrzebę współpracy ocenia ośrodek pomocy społecznej. W chwili obecnej jest to sprawa zróżnicowana ze względu na wewnętrzny styl funkcjonowania gmin, które nierzadko usprawiedliwiają deficyt stanowisk pracy dla asystentów brakiem środków finansowych na ich zatrudnianie. Powrót dziecka do rodziny biologicznej oprócz niekwestionowanych korzyści wynikających z faktu wychowywania się w swojej rodzinie przynosi korzyści gminom (pobyt dziecka w pieczy zastępczej nakłada na gminy obowiązek partycypowania w kosztach utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo - wychowawczych).

Na przestrzeni ostatnich kilku lat można zauważyć że proces powrotu dzieci do środowiska rodzinnego zależy najczęściej od współpracy rodziców z asystentami rodzin ale także współpracy asystentów z koordynatorami rodzinnej pieczy zastępczej i pracownikami PCPR w celu wypracowania jednolitego modelu działań ukierunkowanych na stworzenie warunków umożliwiających powrót dzieci do domu. W obrębie pieczy zastępczej natomiast nieodzowne jest specjalistyczne wsparcie dzieci umieszczonych ww. rodzinach w celu zapewnienia im optymalnej opieki oraz przygotowania do zmian w sytuacji życiowej.

2.1 Zadania gminy - rola OPS oraz asystentów rodzin w procesie wspierania rodzin.

Gmina jest podstawową jednostką samorządową, której zadaniem jest praca z rodziną, poprzez wyznaczoną do tego instytucję, najczęściej ośrodek pomocy społecznej.

W ramach działań profilaktycznych w gminie, ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wprowadza następujące priorytety:

1. Obowiązek opracowania i realizowania przez samorzady gminne lokalnych programów wspierania rodziny;
2. Tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych przez:
  - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności, wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
  - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających, prowadzenie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży w wieku szkolnym (placówek w formie opiekuńczej, np.: koła zainteresowań, świetlice, kluby i ogniska wychowawcze oraz placówek w formie specjalistycznej organizujących zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne, logopedyczne).

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wprowadzono w obrębie gmin funkcję asystenta rodziny, dla zapewnienia rodzinom bezpośredniego wsparcia w codziennych działaniach.

Asystent rodziny jest ogniwem systemu wsparcia dziecka i rodziny, który aby skutecznie realizować swoje cele powinien skutecznie współdziałać z rodziną i instytucjami świadczącymi niezbędną pomoc i wsparcie. Współpraca osób zaangażowanych w proces pomocowy może usprawnić ww. działania. Ponadto pracownicy służb społecznych są dla siebie wsparciem w tak trudnej pracy, jaką jest pomoc rodzinie obciążonej problemami oraz dzielą się odpowiedzialnością za rezultaty tej pracy.

Praca z rodziną jest prowadzona także w przypadku czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną, aby wspierać ją w procesie niwelowania przyczyn, które sprawiły iż dziecko znalazło się w pieczy zastępczej.

2.1.1 Rola asystenta rodziny po umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej

- Pomoc w przygotowaniu rodziny zastępczej na przyjęcie dziecka, poprzez przekazanie organizatorowi rodzinnej pieczy zastępczej, **planu pracy z rodziną**, który jest opracowany i realizowany przez asystenta rodziny we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym;
- Udział w przygotowaniu **planu pomocy dziecku**, we współpracy z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej i odpowiednio rodziną zastępczą, prowadzącym rodzinny dom dziecka lub we współpracy z placówką opiekuńczo-wychowawczą (wychowawcą dziecka);

- Udział w dokonywaniu **oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej (rodzinnej i instytucjonalnej)** przez zespół, w skład którego wchodzi m.in. asystent rodziny prowadzący pracę z rodziną dziecka i inne osoby wskazane w ustawie;
- Udział w dokonywaniu **oceny rodziny zastępczej** lub prowadzącego rodzinny dom dziecka.

Tab. 1. Zatrudnienie asystentów w poszczególnych gminach powiatu wadowickiego.

Rok	2015		2016		2017	
Gmina:	Liczba asystentów rodzin	Liczba rodzin objętych pomocą asystentów	Liczba asystentów rodzin	Liczba rodzin objętych pomocą asystentów	Liczba asystentów rodzin	Liczba rodzin objętych pomocą asystentów
Wadowice	1	18	1	18	1	18
Kalwaria Z.	1	20	1	21	1	15
Andrychów	2	45	2,5	48	3	49
Tomice	1	12	1	12	1	15
Wieprz	1 (3/4 etatu)	13	1 (3/4 etatu)	14	1 (3/4 etatu)	13
Stryków	1	2	1	4	1	3
Spytkowice	1	10	1	10	1	10
Brzeźnica	1	6	1	6	1	7
Lanckorona	1	8	1	7	1	9
Mucharz	1	5	1	4	1	4

Wnioski z analizy:

Zaledwie dwie gminy wykazały, że obecna liczba asystentów jest niewystarczająca, tj. gminy Lanckorona oraz Andrychów, w pozostałych gminach określono liczbę asystentów jako wystarczającą. Żadna z gmin zlokalizowanych na terenie Powiatu Wadowickiego na przestrzeni 3 lat nie utworzyła rodziny wspierającej. Na przestrzeni kilku lat można zauważyć, że żadna gmina nie uchyła się przed zatrudnianiem asystentów rodzin, jednakże ilość etatów zapewniana jest w możliwie najmniejszym zakresie.

Asystenci często zatrudniani są w niepełnym wymiarze czasu pracy, a ich pensje dotowane są ze środków uzyskanych z funduszy europejskich. Asystenci to często osoby młode, nie posiadające dużego doświadczenia, które stają przed koniecznością wykonywania niezwykle trudnych obowiązków. Niskie wynagrodzenie a także niestabilna perspektywa pracy wpływają na dużą rotację kadrową. Asystenci podnoszą w dyskusjach również kwestię niedostatecznego wsparcia, zarówno ze strony ośrodków, jak i brak szkoleń w obszarze pracy z rodziną.

Wnioski do programu :

- niezbędne jest utrzymanie stałej, doświadczonej kadry pracowników - asystentów rodziny (zatrudnienie w pełnym wymiarze czasu pracy, nieprzekraczanie liczby rodzin objętych pomocą, umowy długoterminowe)
- niezbędne jest wzmacnianie kompetencji asystentów poprzez min. organizowanie szkoleń specjalistycznych
- należy poszerzać i rozwijać kompetencje asystentów rodzin pracujących w środowiskach bezpośrednio związanych z dziećmi umieszczonymi w pieczy zastępczej
- niezbędny jest rozwój usług specjalistycznych, szczególnie psychologicznych, w zakresie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego oraz terapii i mediacji.
- należy rozwijać i udoskonalać system współpracy z pracownikami zespołu ds. rodzinnej pieczy zastępczej w celu tworzenia optymalnych warunków do możliwości powrotu dzieci do rodzin naturalnych
- należy wpływać na wzrost powszechnej świadomości dot. roli asystenta rodziny w procesie wspierania rodziny, szczególnie poprzez zwiększenie poziomu wiedzy specjalistów innych instytucji na temat funkcjonowania systemu pomocy społecznej na poziomie gminy
- należy prowadzić działania ukierunkowane na tworzenie się rodzin wspierających, które mogą realnie wzmacniać rodziny naturalne.

2.2 Zadania powiatu - zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, rola koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej

Na terenie Powiatu Wadowickiego organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej zostało wyznaczone Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wadowicach, Zarządzeniem Starosty Wadowickiego Nr 90.2011 z dnia 17.10.2011r.

Do zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej należy w szczególności:

- 1) Prowadzenie naboru i kwalifikowanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub kierowania rodzinnym domem dziecka;
- 2) Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;

- 3) Zapewnienie badań psychologicznych kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka;
- 4) Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, wydawanie świadectw ukończenia tych szkoleń oraz opinii dotyczącej predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora i wychowawcy w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego;
- 5) Zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby;
- 6) Zapewnianie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych;
- 7) Organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy wolontariuszy;
- 8) Współpraca ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z powiatowym centrum pomocy rodzinie, ośrodkiem pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi;
- 9) Prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej;
- 10) Zapewnianie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego;
- 11) Dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej;
- 12) Prowadzenie działalności diagnostyczno - konsultacyjnej, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość dopełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także szkolenie i wspieranie psychologiczno-pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą pieczą;
- 13) Przeprowadzanie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz analizy kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 14) Zapewnianie rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego;
- 15) Zapewnianie koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji;
- 16) Przedstawianie staroście i radzie powiatu corocznego sprawozdania z efektów pracy;
- 17) Zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających;

- 18) Organizowanie opieki nad dzieckiem, w przypadku, gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku;
- 19) Współpraca z sądem oraz informowanie, co najmniej raz na 6 miesięcy, właściwy sąd o całokształcie sytuacji osobistej dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka oraz sytuacji rodziny dziecka.

2.2.1 Zespół ds. rodzinnej pieczy zastępczej - zadania, rola koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej

W PCPR Wadowice działa zespół ds. rodzinnej pieczy zastępczej. Do zadań zespołu należy ścisła współpraca z rodzinami zastępczymi w celu zapewnienia odpowiedniej opieki nad dzieckiem. W skład zespołu ds. rodzinnej pieczy zastępczej wchodzi 10 osób, w tym:

- kierownik ds. rodzinnej pieczy zastępczej
- pedagodzy
- koordynatorzy
- psychologodzy
- prawnik.

Rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka obejmowane są wsparciem koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej lub pedagogów. Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zakłada, że do obowiązków koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej należą:

- 1) udzielanie pomocy rodzinom zastępczym w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej;
- 2) przygotowywanie, we współpracy z rodziną zastępczą i asystentem rodziny planu pomocy dziecku;
- 3) pomoc rodzinom zastępczym w nawiązywaniu wzajemnego kontaktu;
- 4) zapewnienie rodzinom zastępczym dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej;
- 5) zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających;
- 6) udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej;
- 7) przedstawianie corocznego sprawozdania z efektów pracy organizatorowi rodzinnej pieczy zastępczej;
- 8) współpraca z asystentem rodziny przy opracowaniu planu pracy z rodziną, skoordynowanego z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;

- 9) wydawanie opinii w przedmiocie wytoczenia przez dyrektora PCPR powództwa o zasądzenia świadczeń alimentacyjnych na rzecz dziecka przebywającego w pieczy zastępczej;
- 10) sporządzanie opinii w przedmiocie ustania przyczyny umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej i możliwości powrotu dziecka do jego rodziny na potrzeby postępowania sądowego w tej sprawie;
- 11) w przypadku rodzeństwa, sporządzanie opinii przedmiocie umieszczenia w rodzinie zastępczej większej liczby dzieci;
- 12) sporządzanie opinii dla rodziny zastępczej niezawodowej, która będzie starała się o zawarcie umowy o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej;
- 13) wydawanie opinii dla osoby, która w zastępstwie będzie mogła prowadzić rodzinny dom dziecka w przypadku nieobecności prowadzącego rodzinny dom dziecka;
- 14) w przypadku połączenia funkcji rodziny zastępczej spokrewnionej z funkcją rodziny zastępczej zawodowej albo rodziny zastępczej niezawodowej, gdy sprawa dotyczy rodzeństwa, sporządzania opinii w przedmiocie umieszczenia w rodzinie większej liczby dzieci;
- 15) w przypadku połączenia funkcji rodziny zastępczej spokrewnionej z prowadzeniem rodzinnego domu dziecka, gdy sprawa dotyczy rodzeństwa, sporządzania opinii w przedmiocie umieszczenia w tej formie pieczy zastępczej większej liczby dzieci;
- 16) współpraca z placówką opiekuńczo-wychowawczą typu rodzinnego;
- 17) wydawanie opinii w przedmiocie przeniesienia dziecka do innej placówki opiekuńczo-wychowawczej tego samego typu;
- 18) konsultacje oceny sytuacji dziecka;
- 19) konsultowanie dokonywanej przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej oceny rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka;
- 20) pełnienie funkcji opiekuna usamodzielnienia;
- 21) pomoc w tworzeniu indywidualnego programu usamodzielnienia;
- 22) współpraca z ośrodkiem adopcyjnym;
- 23) opracowanie wspólnie z osobą usamodzielnianą i jej opiekunem usamodzielnienia indywidualnego programu usamodzielnienia co najmniej na miesiąc przed osiągnięciem przez osobą usamodzielnianą pełnoletności.
- 24) prowadzenie na bieżąco Karty Czynności Koordynatora odzwierciedlającej wizyty lub spotkania w rodzinach zastępczych lub instytucjach związanych z rodzinami zastępczymi;
- 25) sporządzanie na bieżąco dokumentów (np. opinii, informacji o sytuacji opiekuńczo-wychowawczej dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej, karty rodziny, karty kontaktu, itp., które wynikają z ww. określonych zadań Koordynatora.

Często do rodzin zastępczych trafiają dzieci pochodzące z rodzin o niskiej jakości życia. Oznacza to, że są to dzieci, które borykały się z trudnościami socjalno-bytowymi, takimi jak niski lub nieregularny dochód, ubóstwo, zadłużenia, złe warunki mieszkaniowe, niski poziom higieny, uzależnienia członków rodziny, przemoc, brak lub niski poziom wykształcenia, itp. Po umieszczeniu dziecka w rodzinie zastępczej rozpoczyna się proces

szczegółowo opisany w planie pomocy dziecku, w którym koordynator wspólnie z rodziną zastępczą dokonuje diagnozy najważniejszych potrzeb dziecka związanych z jego sytuacją zdrowotną, prawną, opiekuńczo-wychowawczą, szkolną, emocjonalną i społeczną, następnie wyznacza cele i kierunek oddziaływań oraz dokonuje okresowej oceny realizacji wytyczonych celów.

Rolą koordynatora jest pomoc rodzinom zastępczym w niwelowaniu braków/niedoborów opiekuńczo-wychowawczych i zdrowotnych, dbałość o poszanowanie i respektowanie praw dziecka, pomoc w utrzymywaniu właściwych kontaktów z rodziną pochodzenia, monitorowanie realizacji obowiązku szkolnego, zachęcanie do rozwijania pasji i zainteresowań dziecka, itp. Koordynator udziela wsparcia informacyjnego, instrumentalnego i emocjonalnego. Towarzyszy rodzinom zastępczym w realizacji zadań nałożonych przez Sąd, załatwianiu spraw urzędowych, kontaktach z przedstawicielami służb społecznych oraz sytuacjach dnia codziennego. W wielu przypadkach prowadzi dla rodzin poradnictwo oraz trening umiejętności wychowawczych. Do zadań nałożonych na koordynatora należy także współpraca z pracownikami instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny. W ramach wypełniania obowiązków koordynator staje przed koniecznością współpracy z przedszkolami i szkołami, sądem rodzinnym i kuratorami zespołu kuratorskiej służby sądowej, poradnią psychologiczno-pedagogiczną, instytucjami opiekuńczo-wychowawczymi oraz jednostkami służby zdrowia. Jest odpowiedzialny za koordynowanie właściwego wsparcia kierowanego do rodziny zastępczej przez jej otoczenie społeczne. Biorąc pod uwagę ww. zadania, bardzo trudno zdefiniować zamknięty katalog zadań i obowiązków nakładanych na koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Dodatkowym wyzwaniem dla tej grupy zawodowej jest duży wachlarz problemów, z jakimi borykają się rodziny zastępcze, które wynikają z różnorodnych przyczyn umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej. Koordynatorzy najczęściej odczuwają niedostatki w obowiązującym systemie pieczy zastępczej, jako osoby bezpośrednio odpowiedzialne za wspieranie rodzin zastępczych i usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczych.

III. Charakterystyka pieczy zastępczej na terenie powiatu wadowickiego

Pieczą zastępczą jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców. W przypadku gdy rodzice biologiczni nie mogą dalej wypełniać wobec swojego dziecka funkcji opiekuńczo-wychowawczych, zostają pozbawieni władzy rodzicielskiej albo władza ta zostaje im ograniczona bądź zawieszona na podstawie orzeczeń sądowych. Ograniczenie władzy rodzicielskiej w stosunku do rodziców wiąże się bądź z nadzorem kuratorskim lub umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej. W powiecie wadowickim system pieczy zastępczej opiera się zarówno na rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.

2.3 Charakterystyka rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie wadowickim

Na terenie powiatu wadowickiego funkcjonują następujące typy rodzinnej pieczy zastępczej:

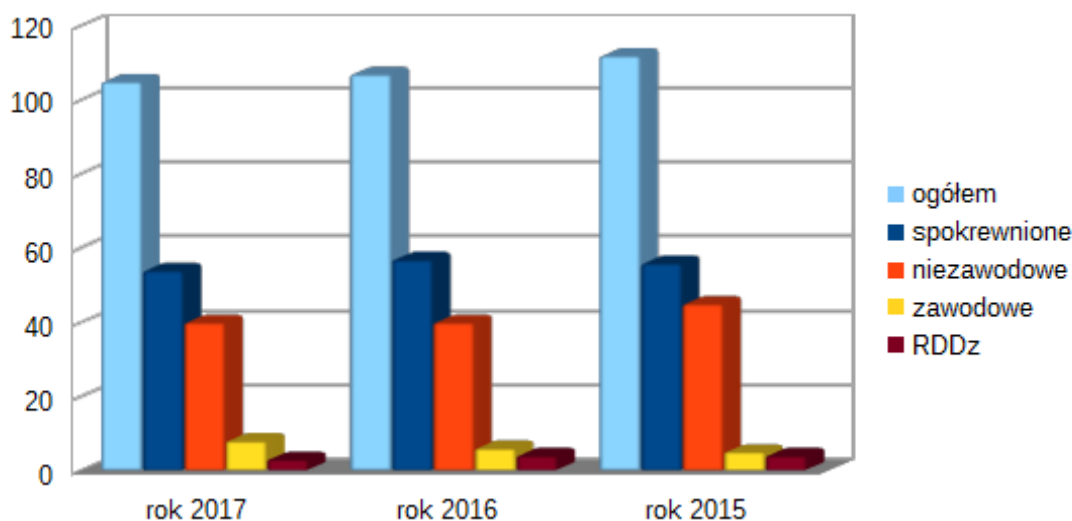
1. rodziny zastępcze:

- **spokrewnione** (małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, będący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka);
- **niezawodowe** (małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, niebędący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka);
- **zawodowe**, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego

2. rodzinne domy dziecka;

- ##### 3. rodziny pomocowe
- (sprawujące opiekę nad dzieckiem w przypadku czasowego niesprawowania opieki nad dzieckiem przez rodzinę zastępczą).

Wykres 1. Rodzaje rodzin zastępczych na terenie powiatu wadowickiego

Tab.2. Liczba rodzin zastępczych i umieszczonych w nich dzieci w Powiecie Wadowickim, stan na dzień 31.XII danego roku

	rok 2015		rok 2016		rok 2017	
	ilość rodzin	ilość dzieci	ilość rodzin	ilość dzieci	ilość rodzin	ilość dzieci
spokrewnione	56	80	57	79	54	73
niezawodowe	45	71	40	60	40	57
zawodowe	5	12	6	26	8	34
rodzinne domy dziecka	4	24	4	18	3	16
OGÓŁEM	110	187	107	183	105	180

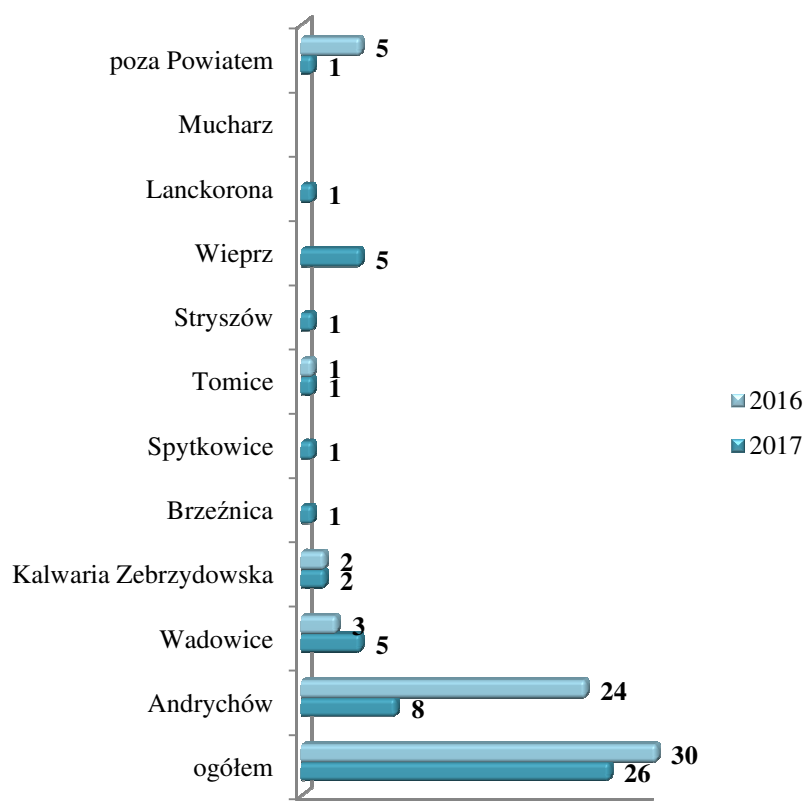
W ciągu **2015 roku**, funkcjonowały 124 rodziny w których przebywało 217 dzieci. Zgodnie z postanowieniami sądu, utworzonych zostało **16 nowych rodzin zastępczych**, umieszczono 33 dzieci w pieczy zastępczej. Pieczę zastępczą opuściło 30 dzieci z których 7 powróciło pod opiekę rodziców biologicznych a 4 zostało przysposobionych. Rozwiązano 12 rodzin zastępczych

W **2016 roku**, funkcjonowało 126 rodzin w których przebywało 222 dzieci. Zgodnie z postanowieniami sądu, utworzonych zostało **11 nowych rodzin zastępczych**, umieszczono 35 dzieci w pieczy zastępczej. Pieczę zastępczą opuściło 38 dzieci z których 11 powróciło pod opiekę rodziców biologicznych a 3 zostało przysposobionych. Rozwiązano 12 rodzin zastępczych.

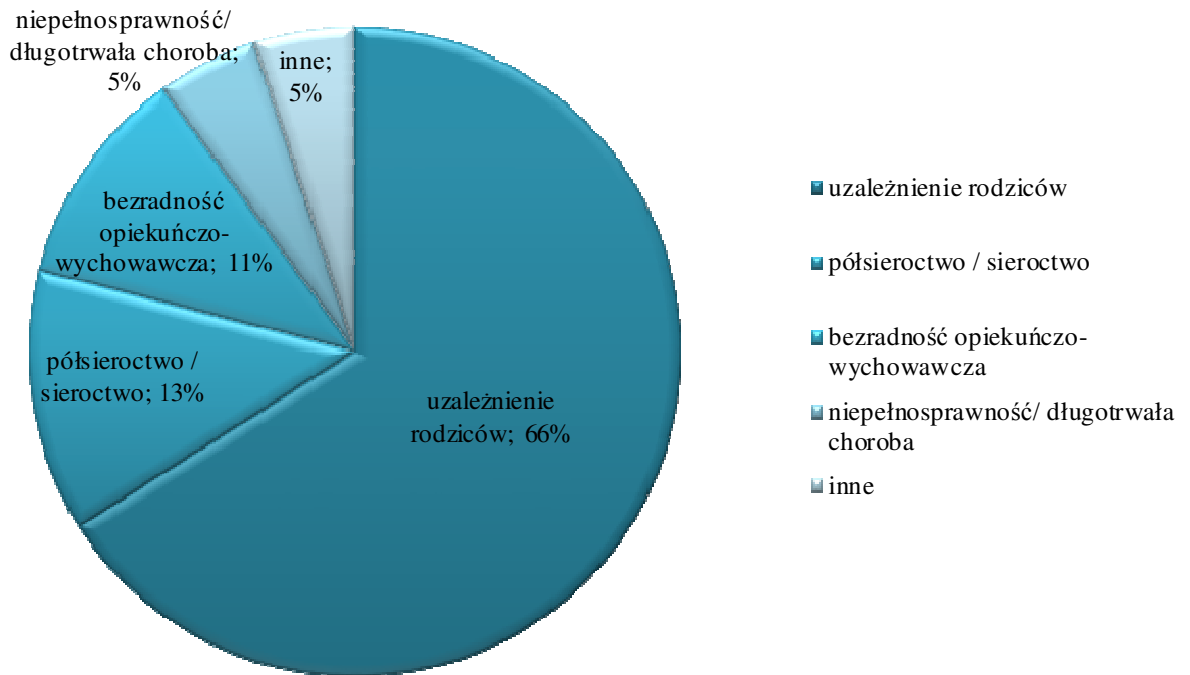
W **2017 roku**, funkcjonowało 116 rodzin w których przebywało 211 dzieci. Zgodnie z postanowieniami sądu, utworzonych zostało **10 nowych rodzin zastępczych**, umieszczono 29 dzieci w pieczy zastępczej. Pieczę zastępczą opuściło 31 dzieci z których 7 powróciło pod opiekę rodziców biologicznych a 5 zostało przysposobionych. Rozwiązano 9 rodzin zastępczych, 1 rodzina niezawodowa została przekształcona w zawodową rodzinę zastępczą, 1 rodzinny dom dziecka również przekształcił się w rodzinę zastępczą zawodową.

Wykres 2. Liczba umieszczonych dzieci z poszczególnych gmin powiatu

Wykres 3. Przyczyny umieszczenia dzieci

Jak wynika z wykresu, najczęstszą przyczyną umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej są uzależnienia.

Wnioski z analizy programu rozwoju pieczy w latach 2015 - 2017

Jak można zaobserwować w powyższym porównaniu sytuacji rodzin zastępczych z terenu Powiatu Wadowickiego, tendencja związana z ilością utrzymujących się rodzin zastępczych a także liczbą przebywających w pieczy dzieci pozostaje od kilku lat na podobnym poziomie. Podobnie wygląda również bilans dzieci umieszczanych co roku w pieczy zastępczej i dzieci które opuszczają rodzinną pieczę zastępczą. Jak można zauważyć - na przestrzeni ostatnich 3 lat - ponad 25% dzieci opuszczających rodzinne formy pieczy zastępczej, powróciło pod opiekę rodziców biologicznych a nieco ponad 12% z nich zostało zakwalifikowanych do adopcji. Ponad 42% pełnoletnich wychowanków opuściło rodzinną pieczę zastępczą przechodząc na inną formę pomocy lub usamodzielniając się. Wśród dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych, na przestrzeni ostatnich 3 lat, zaledwie 15% przebywało w pieczy zastępczej krótkotrwale. Oznacza to, że w większości przypadków dzieci pozostają w pieczy zastępczej długoterminowo, najczęściej do 18-20 roku życia i dotyczy to głównie dzieci przebywających w spokrewnionych rodzinach zastępczych.

Wnioski do programu rozwoju pieczy na lata 2018-2020

- należy poszerzać i rozwijać kompetencje pracowników organizatora pieczy zastępczej
- niezbędny jest rozwój usług specjalistycznych, tj. psychologicznych ze względu na poszerzenie zakresu obowiązków wynikających z ustawy (art. 47 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej);
- należy rozwijać i udoskonalać system współpracy z asystentami rodzin w celu tworzenia optymalnych warunków umożliwiających powrót dzieci do rodzin naturalnych
- należy wpływać na wzrost powszechnej świadomości dot. roli instytucji pieczy zastępczej, w tym zadań koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej w procesie wspierania rodziny, szczególnie poprzez zwiększenie poziomu wiedzy specjalistów innych instytucji na temat funkcjonowania systemu pieczy zastępczej
- należy prowadzić działania ukierunkowane na zwiększenie liczby niezawodowych i zawodowych rodzin zastępczych, które po odbyciu stosownych szkoleń poszerzą bazę wykwalifikowanych i właściwie zmotywowanych rodzinnych środowisk opiekuńczo-wychowawczych, gwarantujących wysoki poziom pracy z dzieckiem umieszczonym w pieczy zastępczej
- należy wzmacniać wizerunek koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, jako osoby towarzyszącej rodzinom zastępczym w realizacji ich codziennych zadań, pełniącej głównie misję edukacyjną i wspierającą oraz reprezentującą interesy rodziny zastępczej i dziecka przed organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej

2.4 Charakterystyka instytucjonalnej pieczy zastępczej w Powiecie Wadowickim

W dniu 1 września 2016 r. w wyniku połączenia Ośrodka Interwencji Kryzysowej i Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej powstała nowa jednostka organizacyjna – FENIKS Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza. FENIKS realizuje zadania powiatu wynikające z ustawy o pomocy społecznej w zakresie poradnictwa specjalistycznego, interwencji kryzysowej oraz prowadzenia mieszkań chronionych, zadania wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w zakresie instytucjonalnej pieczy zastępczej. W strukturach jednostki funkcjonują mieszkania chronione przeznaczone dla pełnoletnich usamodzielniających się wychowanków opuszczających pieczę zastępczą, młodzieżowy ośrodek wychowawczy lub zakład dla nieletnich. FENIKS realizuje swoje zadania całodobowo. Placówka jest placówką opiekuńczo – wychowawczą typu socjalizacyjnego. Ma charakter koedukacyjny i przeznaczona jest dla 26 wychowanków w wieku powyżej 10 roku życia, wymagających szczególnej opieki lub mających trudności w przystosowaniu się do życia w rodzinie. Umieszczenie dziecka w placówce następuje na podstawie orzeczenia sądu.

Celem Placówki jest:

1. zapewnienie dziecku całodobowej opieki i wychowania oraz zaspokojenie jego niezbędnych potrzeb, w szczególności emocjonalnych, rozwojowych, zdrowotnych, bytowych, społecznych i religijnych,
2. realizacja przygotowanego we współpracy z asystentem rodziny plany pomocy dziecku,
3. umożliwienie kontaktu dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi, chyba że sąd postanowi inaczej,
4. podejmowanie działań w celu powrotu dziecka do rodziny,
5. zapewnienie dziecku dostępu do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości,
6. objęcie dziecka działaniami terapeutycznymi,
7. zapewnienie korzystania z przysługujących świadczeń zdrowotnych.

Tab. 3. Liczba wychowanków

	Liczba wychowanków		
	2015	2016	2017
Liczba wychowanków w ciągu roku	39	33	31
Liczba wychowanków przyjętych do placówki	11	4	8
Liczba osób które opuściły placówkę	10	10	4

Jak wynika z powyższej tabeli na przestrzeni ostatnich 3 lat placówkę opuściły łącznie 24 osoby, a zostało umieszczonych 23. Dzieci przebywające w placówce to głównie nastolatki, powyżej 13 roku życia. Są to zazwyczaj dzieci z dużymi problemami edukacyjnymi, a powodem ich umieszczenia POW był brak realizacji obowiązku szkolnego oraz duże zaległości w nauce (liczne opóźnienia organizacyjne). Analizując wiek dzieci opuszczających placówkę wynika że 87% z nich to wychowankowie w wieku 18 lat. Placówka w trakcie pobytu wychowanków nie jest w stanie zniwelować wszystkich deficytów z którymi zmagają się wychowankowie. Osobom tym najczęściej brakuje motywacji do poprawy swojej sytuacji, a pobyt w placówce traktują jako konieczność. Praca wychowawców w dużej mierze skupia się na kontrolowaniu realizacji obowiązku szkolnego przez wychowanków, pomocy i motywowaniu ich do nauki, na kształtowaniu pozytywnych postaw odpowiedzialności, regularności, punktualności czy samodyscypliny. Wychowankowie placówki krótko po ukończeniu 18 roku życia często decydują się na powrót do środowiska rodzinnego, w którym ich problemy się rozpoczęły. Praca wychowawców kończy się wraz z opuszczeniem placówki przez wychowanka, bowiem przepisy nie uwzględniają pracy z usamodzielnianym wychowankiem, po opuszczeniu placówki, a to zadanie przejmuje

czasowo PCPR – na okres kontynuowania przez wychowanka nauki. Jest to zjawisko które nie oznacza faktycznego usamodzielnienia się wychowanka.

W ramach jednostki FENIKS funkcjonuje Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza. Obydwie jednostki funkcjonują w tym samym budynku. Zgodnie z art. 106 ust. 2a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, placówka opiekuńczo – wychowawcza nie może mieścić się na jednej nieruchomości gruntowej ani w jednym budynku m.in. z jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej (OIK). Jednakże zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa tj. zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 5 września 2016 roku o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o zmianie ustawy o samorządzie gminnym i niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2016 r., poz. 1583), jednostki te w obecnym kształcie i na dotychczasowych zasadach mogą funkcjonować najdalej do 31.12.2019r.

Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Radoczy spełnia warunki lokalowe określone w § 18 ust. 3 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej. Jednakże zgodnie z art. 230 ust. 1 ww. ustawy, nie później niż do 31 grudnia 2020 r. osiągnięty powinien zostać standard liczby dzieci, określony w art. 95 ust. 3 ustawy, z godnie z którym w placówce opiekuńczo – wychowawczej nie powinno przebywać więcej niż 14 dzieci. W związku z tym POW w Radoczy powinna zostać przekształcona w niewielką, kameralną jednostkę. Ustawodawca zgodnie z art. 106 ust. 3 i 3a ustawy, dopuścił możliwość funkcjonowania w jednym wielorodzinnym budynku i na jednej nieruchomości, za zgodą Wojewody, więcej niż jednej placówki opiekuńczo – wychowawczej do 14 dzieci, uwzględniając specyfikę i zadania tych placówek oraz potrzeby środowiska lokalnego.

Zmiany w strukturze placówki opiekuńczo – wychowawczej są naturalną konsekwencją postulowanej, zwłaszcza z punktu widzenia troski o właściwy psychofizyczny i społeczny rozwój dziecka, deinstytucjonalizacji form opieki nad dzieckiem pozbawionym pieczy rodziców. Dzięki małym, maksymalnie 14 – osobowym placówkom będzie można zapewnić dzieciom najbardziej zbliżony do warunków rodzinnych model wychowania. Dlatego też Dyrektor jednostki FENIKS dokona reorganizacji placówki i dostosuje budynek zgodnie z przepisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz aktualnymi warunkami technicznymi budynków.

Wnioski do Programu:

- Należy zintensyfikować pracę z rodzinami wychowanków, aby okres pobytu w instytucjonalnej pieczy zastępczej był możliwie najkrótszy, a dzieci i rodziny były przygotowane na wspólną przyszłość

- należy rozwijać instytucjonalną pieczę poprzez podnoszenie kwalifikacji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą
- należy rozwijać system wsparcia usamodzielnianych wychowanków placówki poprzez tworzenie narzędzi do skutecznego podtrzymania relacji z wychowankami, nawet po opuszczeniu placówki.
- należy dążyć do uzyskania wysokiego standardu opieki nad wychowankami, uwzględniającego przede wszystkim działania ukierunkowane na poprawę i wzmacnianie potrzeb emocjonalnych wychowanków
- należy stworzyć optymalne warunki do rozwijania samodzielności i wzmacniania kompetencji społecznych, oraz umiejętności w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego i załatwiania spraw urzędowych
- dokonanie reorganizacji placówki poprzez powołanie dwóch placówek opiekuńczo – wychowawczych przeznaczonych dla maksymalnie 14 wychowanków.

III. Pomoc dla osób usamodzielnianych

Osoba pełnoletnia opuszczająca rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną jest objęta pomocą mającą na celu jej życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem przez pracę socjalną, wsparcie pracowników zespołu, jak również przez pomoc na:

- kontynuowanie nauki,
- usamodzielnienie,
- zagospodarowanie.

Ponadto pełnoletnim wychowankom pieczy zastępczej udziela się pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych oraz w znalezieniu zatrudnienia, a także zapewnia się pomoc prawną i psychologiczną.

Warunki przyznawania pomocy:

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, pomoc na kontynuowanie nauki, na usamodzielnienie oraz na zagospodarowanie jest przyznawana osobie usamodzielnianej, która przebywała w pieczy zastępczej przez okres co najmniej:

- 1) 3 lat – w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą spokrewnioną;
- 2) 1 roku – w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą niezawodową, rodzinę zastępczą zawodową, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo – wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo – terapeutyczną.

Pomoc na usamodzielnienie oraz pomoc na zagospodarowanie jest przyznawana osobie usamodzielnianej, której dochód miesięczny nie przekracza kwoty 1200 zł. W przypadku gdy dochód ten przekracza kwotę 1200 zł, można przyznać pomoc na usamodzielnienie lub pomoc na zagospodarowanie, jeżeli jest to uzasadnione jej sytuacją mieszkaniową, dochodową, majątkową lub osobistą.

Pomoc dla osób usamodzielnianych jest przyznawana lub udzielana na ich wniosek.

Warunkiem przyznania pomocy na kontynuowanie nauki i na usamodzielnienie jest złożenie wniosku oraz posiadanie zatwierzonego indywidualnego programu usamodzielnienia, określającego w szczególności:

- 1) zakres współdziałania osoby usamodzielnianej z opiekunem usamodzielnienia,
- 2) sposób uzyskania przez osobę usamodzielnianą wykształcenia lub kwalifikacji zawodowych, pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych oraz w podjęciu przez osobę usamodzielnianą zatrudnienia.

Wniosek o przyznanie pomocy na kontynuowanie nauki i pomocy na usamodzielnienie osoba usamodzielniana składa w powiecie właściwym do ponoszenia wydatków na finansowanie pomocy na kontynuowanie nauki i usamodzielnienie za pośrednictwem

kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu właściwego ze względu na miejsce pobytu osoby usamodzielnianej.

Wniosek o przyznanie pomocy na zagospodarowanie oraz o udzielenie pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych lub w uzyskaniu zatrudnienia składa się w powiecie właściwym ze względu na miejsce osiedlenia się osoby usamodzielnianej.

Kontynuowanie nauki:

Pomoc na kontynuowanie nauki przyznaje się osobie usamodzielnianej, jeżeli kontynuuje naukę:

- w szkole,
- w zakładzie kształcenia nauczycieli,
- w uczelni,
- na kursach, jeśli ich ukończenie jest zgodne z indywidualnym programem usamodzielniania,
- u pracodawcy w celu przygotowania zawodowego.

Wysokość pomocy na kontynuowanie nauki wynosi nie mniej niż 526 zł miesięcznie. Pomoc, o której mowa wyżej przyznaje się na czas nauki, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez osobę usamodzielnianą 25. roku życia. Pomoc ta przysługuje w czasie trwania odpowiednio roku szkolnego, roku akademickiego, kursu albo przygotowania zawodowego.

Wysokość **pomocy na usamodzielnienie** (wg stanu na dzień sporządzania Programu) wynosi:

- nie mniej niż 3470 zł – jeżeli osoba usamodzielniana przebywała w spokrewnionej rodzinie zastępczej przez okres co najmniej 3 lat;
- nie mniej niż 6939 zł – jeżeli osoba usamodzielniana przebywała w rodzinie zastępczej niezawodowej, zawodowej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej lub regionalnej placówce opiekuńczo – wychowawczej przez okres powyżej 3 lat,
- nie mniej niż 3470 zł – jeżeli osoba przebywała w ww. formach pieczy zastępczej przez okres od 2 do 3 lat,
- nie mniej niż 1735 zł – jeżeli osoba przebywała w ww. formach pieczy zastępczej przez okres poniżej 2 lat, nie krócej jednak niż przez okres 1 roku.

Pomoc na usamodzielnienie może zostać wypłacona, w zależności od ustaleń indywidualnego programu usamodzielniania, jednorazowo lub w ratach, nie później jednak niż do ukończenia przez osobę usamodzielnianą 26 roku życia.

W przypadku gdy osoba usamodzielniana otrzymuje pomoc na kontynuowanie nauki, pomoc na usamodzielnienie jest wypłacana po zakończeniu pobierania pomocy na kontynuowanie nauki. W uzasadnionych przypadkach pomoc na usamodzielnienie może zostać udzielona w trakcie wypłacania pomocy na kontynuowanie nauki.

Pomoc na zagospodarowanie (wg stanu na dzień sporządzania Programu):

Pomoc na zagospodarowanie jest wypłacana jednorazowo, nie później niż do ukończenia przez osobę usamodzielnianą 26. roku życia, w wysokości nie niższej niż 1577 zł, a w przypadku osoby legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności w wysokości nie niższej niż 3154 zł.

Pomoc na zagospodarowanie może być przyznana w formie rzeczowej.

3.1 Charakterystyka procesu usamodzielnienia w powiecie wadowickim

Tab.4. Pomoc dla osób usamodzielnianych 2015 r.

Forma pomocy	Liczba usamodzielnianych wychowanków				
	rodziny zastępcze	placówki op. – wych.	SOSW	MOW	RAZEM
Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	37	6	0	5	48
Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	11	3	0	5	19
Pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej	12	3	0	5	20

W roku 2015 usamodzielniono 13 osób z rodzinnej pieczy zastępczej (w tym 9 pobrało pomoc na usamodzielnienie w powiecie wadowickim, 2 osoby poza powiatem, 1 osoba nie spełniała warunków, a 1 osoba pobrała pomoc wcześniej - w trakcie trwania nauki. 46 % wychowanków podjęło decyzję o usamodzielnieniu w wieku 24 lat i więcej, ponad 30% wychowanków opuściło pieczę przed 20 rokiem życia. Inaczej przedstawiła się wartość w instytucjonalnej pieczy zastępczej, ponieważ aż 62% wychowanków opuściło placówki przed 20 rokiem życia.

Tab.5. Pomoc dla osób usamodzielnianych 2016 r.

Forma pomocy	Liczba usamodzielnianych wychowanków				
	rodziny zastępcze	placówki op. – wych.	SOSW	MOW	RAZEM
Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	36	9	0	4	49
Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	12	3	0	1	16
Pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej	10	2	0	2	14

W roku 2016 usamodzielniono 12 osób z rodzinnej pieczy zastępczej (w tym 1 osoba nie spełniała warunków). Blisko 42% wychowanków podejmuje decyzję o usamodzielnieniu w wieku 20 lat i mniej, 33 % wychowanków pozostało w pieczy zastępczej do 25 roku życia. W instytucjonalnej pieczy zastępczej usamodzielniono się

łącznie 5 osób (z czego 4 osoby otrzymały pomoc na usamodzielnienie, 1 osoba pobrała pomoc w trakcie nauki). 1 osoba pozostała w placówce do 25 roku życia.

Tab.6.Pomoc dla osób usamodzielnianych 2017 r.

Forma pomocy	Liczba usamodzielnianych wychowanków				
	rodziny zastępcze	placówki op. –wych.	SOSW	MOW	RAZEM
Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	24	9	0	4	37
Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	17	2	0	0	19
Pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej	17	1	0	0	18

W roku 2017 usamodzielniono 22 osoby z rodzinnej pieczy zastępczej (w tym 17 pobrało pomoc na usamodzielnienie w powiecie wadowickim, 3 osoby poza powiatem, 1 osoba nie spełniała warunków, a 1 osoba pobrała pomoc wcześniej - w trakcie nauki. Ponad 68% wychowanków podejmuje decyzję o usamodzielnieniu w wieku 20 lat i mniej, tylko 18% wychowanków pozostało w pieczy zastępczej do 25 roku życia, ale były to osoby pobierające pomoc na kontynuowanie nauki.

Wnioski do analizy:

Usamodzielnienie wychowanków jest kilkietapowym procesem, który formalnie rozpoczyna się w wieku lat 17. Proces rozpoczyna się wyznaczeniem opiekuna usamodzielnienia, czyli osoby bliskiej, pozostającej w kontakcie z wychowankiem, deklarującej chęć czuwania nad procesem usamodzielnienia ww. Na miesiąc przed ukończeniem 18 roku życia wychowanek, wraz z opiekunem usamodzielnienia tworzy dokument formalny, tzw. indywidualny program usamodzielnienia w którym zawiera swoje plany dotyczące m.in. edukacji oraz deklaracji o formie pomocy jaką chciałby otrzymać po uzyskaniu pełnoletności. Od momentu osiągnięcia pełnoletności wychowanek powinien więc postępować w swoich działaniach zgodnie z wyznaczonymi celami. W trakcie realizacji IPU często następują zmiany, które wychowanek również powinien zgłosić oraz przedstawić jako dokument formalny, zaakceptowany przez opiekuna usamodzielnienia oraz dyrektora PCPR. Należy zaznaczyć że proces usamodzielnienia to działanie etapowe zgodne z IPU, natomiast za usamodzielnioną osobę uznaje się formalnie taką, która zrealizuje założenia IPU lub zakończy proces usamodzielnienia (złoży formalne oświadczenie na piśmie) a następnie przedstawi w ocenie indywidualnego programu usamodzielnienia. Niezależnie od decyzji wychowanek ma prawo do otrzymania świadczeń na usamodzielnienie oraz zagospodarowanie w formie rzeczowej, to pierwsze, w czasie nauki, co nie wpływa na fakt faktycznego usamodzielnienia. W praktyce jednak znacznej liczbie przypadków wychowankowie, zwłaszcza w wieku niespełna 20 lat decydują się o zakończeniu procesu usamodzielnienia. Jest to wynik sytuacji panującej na

ryнку pracy - perspektywy szybkiego znalezienia zatrudnienia. Młodzież skuszona perspektywą łatwego zarobku decyduje się na usamodzielnienie, co często wiąże się z przerwaniem nauki. Jednak jest to krok w dłuższej perspektywie nieprzemyślany, ponieważ uzyskanie w krótkim czasie stałego źródła dochodu jest często dla nich nieosiągalne, a brak wykształcenia lub wykształcenie niepełne przekłada się na jakość podejmowanego zatrudnienia. Z powyższej analizy również wynika fakt, że wraz z upływem lat coraz mniej wychowanków decyduje się na długotrwały pobyt w pieczy zastępczej, tzn. do 25 roku życia. Bardzo często wychowankowie składają wnioski o pomoc na kontynuowanie nauki, odchodząc z rodziny zastępczej decydując się na powrót do środowiska rodzinnego.

Wnioski do programu

- należy rozwijać kompetencje osób zaangażowanych w proces usamodzielnienia poprzez podnoszenie ich kwalifikacji zawodowych
- należy rozwijać system wsparcia usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej poprzez tworzenie narzędzi do skutecznego podtrzymania relacji z wychowankami, nawet po opuszczeniu rodziny lub placówki
- należy dążyć do uzyskania wysokiego standardu opieki nad usamodzielnianymi wychowankami pieczy zastępczej, uwzględniającego przede wszystkim działania ukierunkowane na poprawę i wzmacnianie ich potrzeb emocjonalnych.
- należy stworzyć optymalne warunki do rozwijania samodzielności i wzmacniania kompetencji społecznych, oraz umiejętności w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego i załatwiania spraw urzędowych.

IV. Cele Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2018 – 2020

4.1 Analiza SWOT

Analiza SWOT - jako narzędzie wykorzystane do niniejszego programu ukazuje mocne i słabe strony aktualnego systemu opieki zastępczej, przez co daje możliwość wyciągnięcia wniosków i stworzenia na tej podstawie szans w obrębie dalszego rozwoju systemu pieczy zastępczej oraz ukazania zagrożeń które mogą pojawić się w dalszych latach.

rodzinna piecza zastępcza	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • dobra współpraca instytucji działających na rzecz rodziny i dziecka, a w szczególności: Sąd, szkoły, Ośrodki Pomocy Społecznej 	<ul style="list-style-type: none"> • niewielka liczba kandydatów do pełnienia funkcji niezawodowych (niespokrewnionych) rodzin zastępczych
<ul style="list-style-type: none"> • uczestnictwo kadry zespołu ds. rodzinnej pieczy zastępczej i opiekunów zastępczych w szkoleniach branżowych zewnętrznych i wewnętrznych 	<ul style="list-style-type: none"> • niewystarczające zaangażowanie rodzin zastępczych w procesie doskonalenia umiejętności opiekuńczo - wychowawczych
<ul style="list-style-type: none"> • dostęp do specjalistycznego poradnictwa prawnego, psychologicznego i pedagogicznego dla rodzin zastępczych oraz biologicznych 	<ul style="list-style-type: none"> • brak chęci korzystania przez opiekunów zastępczych z oferty specjalistycznego poradnictwa a także grup wsparcia
<ul style="list-style-type: none"> • grupa robocza dla asystentów rodzin i pracowników zespołu ds. rodzinnej pieczy zastępczej 	<ul style="list-style-type: none"> • brak kandydatów na rodziny pomocowe
<ul style="list-style-type: none"> • wykwalifikowana i doświadczona kadra realizująca zadania polityki społecznej 	<ul style="list-style-type: none"> • częsta zmiana przepisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
<ul style="list-style-type: none"> • organizowanie szkoleń kwalifikacyjnych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej 	<ul style="list-style-type: none"> • brak specjalistycznych rodzin zastępczych
<ul style="list-style-type: none"> • integracja rodzin zastępczych poprzez organizowanie szkoleń, grup wsparcia, spotkań i imprez tematycznych 	<ul style="list-style-type: none"> • nadmierna biurokracja
<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystanie różnego rodzaju możliwości wsparcia rodzin i dziecka tj. wsparcie wolontariuszy 	<ul style="list-style-type: none"> • brak jasno określonych uprawnień i obowiązków oraz ujednoliconej ogólnokrajowej dokumentacji i wytycznych do pracy koordynatora/pedagoga
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • możliwość pozyskania kandydatów na nowe rodziny zastępcze niezawodowe i zawodowe 	<ul style="list-style-type: none"> • niewystarczające środki finansowe przeznaczone na rozwój pieczy zastępczej
<ul style="list-style-type: none"> • wzrost świadomości społecznej dotyczącej specyfiki funkcjonowania rodzin zastępczych - wsparcie społeczne idei rodzicielstwa zastępczego 	<ul style="list-style-type: none"> • brak kandydatów chętnych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej na terenie powiatu wadowickiego
<ul style="list-style-type: none"> • stabilne źródło finansowania zadań obywatelskich nałożonych na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej oraz działalności 	<ul style="list-style-type: none"> • destabilizacja funkcjonowania systemu pieczy zastępczej w związku z wprowadzeniem nowelizacji ustawy o wspieraniu rodziny i systemu pieczy

fakultatywnej ukierunkowanej na rozwój pieczy zastępczej na terenie powiatu wadowickiego	zastępczej
<ul style="list-style-type: none"> skrócenie pobytu dziecka w pieczy zastępczej na skutek efektywnej współpracy międzyinstytucjonalnej 	<ul style="list-style-type: none"> narastająca bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych opiekunów zastępczych
instytucjonalna piecza zastępcza	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> stabilne źródło finansowania 	<ul style="list-style-type: none"> powrót osób opuszczających pieczę instytucjonalną do dysfunkcyjnego środowiska rodzinnego, brak odpowiednich wzorców, wsparcia w rodzinie i ze strony środowiska
<ul style="list-style-type: none"> stabilność kadry wychowawców i specjalistów zatrudnionych w placówce 	<ul style="list-style-type: none"> brak bazy lokalowej dla osób opuszczających instytucjonalną pieczę zastępczą
<ul style="list-style-type: none"> praktyka nieumieszczania dzieci w placówce na terenie powiatu wadowickiego poniżej 13 roku życia 	<ul style="list-style-type: none"> brak możliwości oddziaływania na osoby opuszczające placówkę
<ul style="list-style-type: none"> rozbudowana infrastruktura placówki, standard pokoi i pomieszczeń dla potrzeb wychowanków 	<ul style="list-style-type: none"> brak wystarczającej kontroli nad podopiecznymi
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> powiększający się rynek pracy - osoby opuszczające POW mają dostęp do szerokiej oferty pracy na terenie powiatu niewymagających dużych kwalifikacji zawodowych 	<ul style="list-style-type: none"> powrót do środowisk dysfunkcyjnych wychowanków opuszczających placówkę
<ul style="list-style-type: none"> dostęp do specjalistycznej pomocy oferowanej przez POW umożliwiającej niwelowanie braków i kształtowanie właściwych nawyków pomocnych w procesie usamodzielnienia 	<ul style="list-style-type: none"> wysoka podatność na stosowanie używek oraz podatność na niekontrolowane zachowania ryzykowne
praca na poziomie gminy	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> obecność asystentów w każdej z gmin powiatu 	<ul style="list-style-type: none"> duża rotacja pracowników socjalnych i asystentów rodzin, skutkująca niechęcią rodzin objętych pomocą do współpracy
<ul style="list-style-type: none"> szeroka oferta pomocy specjalistycznej dla rodzin dysfunkcyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> uboga oferta szkoleń branżowych skierowanych do asystentów rodzin
<ul style="list-style-type: none"> dobra znajomość środowiska i specyfiki funkcjonowania osób objętych pomocą społeczną 	<ul style="list-style-type: none"> zatrudnianie osób nieposiadających kierunkowego wykształcenia
<ul style="list-style-type: none"> wypłata pomocy finansowej dla rodzin o niskim statusie społecznym 	<ul style="list-style-type: none"> nieadekwatne wsparcie pracy asystentów rodzin przez gminę, mogące prowadzić do pogłębiania się zjawiska wypalenia zawodowego w ww. grupie zawodowej
<ul style="list-style-type: none"> stabilne źródło finansowania 	<ul style="list-style-type: none"> zbyt mała liczba pracowników zatrudnionych w sektorze pomocy społecznej w stosunku do liczby klientów i ich niskie uposażenie
<ul style="list-style-type: none"> pozytywne oddziaływanie asystentów na rodziny objęte pomocą, skutkujące poprawą ich funkcjonowania 	<ul style="list-style-type: none"> duża liczba rodzin zagrożonych umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej
<ul style="list-style-type: none"> otwartość pracowników pomocy społecznej na współpracę z innymi instytucjami działającymi na rzecz rodzin i dzieci 	<ul style="list-style-type: none"> występowanie dysfunkcji społecznych (alkoholizmu, przestępczości syndromu wyuczonej bezradności i rozkładu życia rodzinnego)

szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> dostrzeganie przez gminy korzyści wynikających z zatrudniania asystentów rodziny 	<ul style="list-style-type: none"> brak osób zainteresowanych pracą w charakterze asystenta rodziny
<ul style="list-style-type: none"> pozytywne nastawienie rodzin wymagających wsparcia do współpracy z asystentami rodziny 	<ul style="list-style-type: none"> wypalenie zawodowe asystentów rodziny
<ul style="list-style-type: none"> objęcie rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej obligatoryjnym wsparciem ze strony asystenta rodziny 	<ul style="list-style-type: none"> podejmowanie pracy w charakterze asystenta rodziny przez osoby o nieodpowiednich predyspozycjach osobowościowych, nieposiadających wymaganych kompetencji zawodowych i wykształcenia kierunkowego lub doświadczenia życiowego
<ul style="list-style-type: none"> zmniejszenie liczby dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej na skutek poprawy funkcjonowania środowiska rodzinnego 	<ul style="list-style-type: none"> zagrożenia mające wpływ na funkcjonowanie rodziny i jakość sprawowanej opieki nad dziećmi, w tym uzależnienia, ubóstwo, bezrobocie, choroby
	<ul style="list-style-type: none"> brak dostatecznych nakładów finansowych na realizację zadań w obszarze pomocy społecznej, edukacji, rynku pracy, ochrony zdrowia
usamodzielnienia	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> możliwość pobierania pomocy finansowej do czasu ukończenia nauki, nie dłużej jednak jak do czasu ukończenia 25 roku życia 	<ul style="list-style-type: none"> niska motywacja do kontynuowania nauki
<ul style="list-style-type: none"> realizacja projektu "POMOST" dofinansowanego z funduszy europejskich, skierowanego m.in. do wychowanków pieczy zastępczej 	<ul style="list-style-type: none"> niewystarczający poziom wykształcenia, brak konsekwencji w realizacji planów edukacyjnych, przerywanie nauki bez konkretnego powodu
<ul style="list-style-type: none"> bogata oferta rynku pracy dla osób nieposiadających specjalistycznych kwalifikacji 	<ul style="list-style-type: none"> uboga baza lokalowa przeznaczona na mieszkania chronione dla osób usamodzielniających się brak mieszkań z zasobów lokalowych gminy pochodzenia
<ul style="list-style-type: none"> pomoc finansowa i rzeczowa wieńcząca proces usamodzielnienia 	<ul style="list-style-type: none"> podejmowanie zbyt wczesnej, impulsywnej decyzji o opuszczeniu pieczy zastępczej i usamodzielnieniu się
<ul style="list-style-type: none"> dostęp do specjalistycznej pomocy prawnej, psychologicznej oraz doradztwa pedagogicznego i zawodowego 	<ul style="list-style-type: none"> powrót osób opuszczających pieczę zastępczą do dysfunkcyjnego środowiska rodzinnego, brak odpowiednich wzorców społecznych, brak wsparcia ze strony rodziny i najbliższego środowiska
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> rozwój technologii, sfery usług, nowe branże zatrudnienia 	<ul style="list-style-type: none"> coraz mniejsza motywacja do zdobycia wykształcenia
<ul style="list-style-type: none"> poszerzająca się baza dydaktyczna, dopasowana do możliwości wychowanków 	<ul style="list-style-type: none"> niekontrolowana dostępność do używek, tj. dopalacze, alkohol
<ul style="list-style-type: none"> szkoły oferują coraz większe możliwości kontynuowania nauki, m.in. poprzez wyjazdy zagraniczne, staże, kursy 	<ul style="list-style-type: none"> postępujący brak kompetencji społecznych - brak umiejętności w załatwianiu spraw
<ul style="list-style-type: none"> dostępność do ofert pracy poza granicami kraju 	<ul style="list-style-type: none"> postępujące uzależnienie od mediów, w tym telefonu i komputera
<ul style="list-style-type: none"> elastyczna oferta szkół i uczelni wyższych - umożliwiająca pogodzenie nauki z pracą zawodową 	<ul style="list-style-type: none"> brak wzorców do naśladowania, skutecznie wpływających na motywację wychowanków
	<ul style="list-style-type: none"> obniżająca się granica wieku inicjacji seksualnej

4.2 Cele główne programu rozwoju pieczy

- **Rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej na terenie powiatu wadowickiego**
- **Reorganizacja instytucjonalnej pieczy zastępczej**
- **Rozwój i doskonalenie modelu wsparcie usamodzielnianych wychowanków opuszczających rodzinną i instytucjonalną pieczę zastępczą**
- **Rozwój i doskonalenie modelu współpracy instytucji w celu umożliwienia powrotu dzieci do środowiska rodzinnego**

Cele te zakładają kilka szczegółowych celów wyznaczających kierunki działań w poszczególnych obszarach:

Rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej na terenie powiatu wadowickiego

1. wzmacnianie kompetencji wychowawczych opiekunów zastępczych
2. rozwój specjalistycznego wsparcia dla dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych i opiekunów
3. ocieplenie wizerunku rodzicielstwa zastępczego w społeczeństwie
4. doskonalenie i specjalizacja zespołu ds. pieczy zastępczej

Reorganizacja instytucjonalnej pieczy zastępczej

1. powołanie dwóch placówek opiekuńczo – wychowawczych typu socjalizacyjnego, każda przeznaczona dla nie więcej niż 14 wychowanków

Rozwój i doskonalenie modelu współpracy instytucji w celu umożliwienia powrotu dzieci do środowiska rodzinnego

1. doskonalenie modelu współpracy asystentów rodzin z koordynatorami w celu stworzenia wspólnego modelu działań ukierunkowanych na powrót dzieci do środowiska rodzinnego
2. rozwój specjalistycznego wsparcia dla rodzin dysfunkcyjnych
3. włączenie asystenta rodziny w proces wsparcia dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej

Doskonalenie modelu współpracy z usamodzielnianymi wychowankami opuszczającymi rodzinną i instytucjonalną pieczę zastępczą

1. doskonalenie modelu współpracy z pełnoletnimi wychowankami, stworzenie optymalnych warunków do usamodzielnienia
2. wzmacnianie kompetencji wychowanków pieczy zastępczej w zakresie samodzielnego funkcjonowania
3. doskonalenie modelu wsparcia wychowanków ukierunkowanego na wzmacnianie sfery emocjonalnej, motywację, poczucie własnej wartości i sprawstwa

Rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej na terenie powiatu wadowickiego

	Cel kierunkowy	Działania w obrębie celu	Efekty realizacji	wskaźniki	Podmiot realizujący
1	wzmacnianie kompetencji wychowawczych opiekunów zastępczych	<p>1. podnoszenie kompetencji opiekuńczo wychowawczych rodzin zastępczych poprzez udział w szkoleniach, warsztatach.</p> <p>2. organizowanie grup wsparcia dla opiekunów zastępczych, wprowadzenie różnych form zajęć min. o charakterze edukacyjnym, zdrowotnym.</p> <p>3. integracja i wymiana doświadczeń poprzez udział w zorganizowanych spotkaniach integracyjnych dla rodzin zastępczych.</p> <p>4. rozszerzenie zakresu oferowanej pomocy specjalistycznej, w szczególności psychologicznej i prawnej dla opiekunów zastępczych</p> <p>5. współpraca z instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny, tj. szkoły, poradnie psychologiczno-pedagogiczne, świetlice</p> <p>6. wsparcie świadczone przez pracowników zespołu ds. rodzinnej pieczy zastępczej</p> <p>7. utrzymanie stabilnego finansowania świadczeń obligatoryjnych dla rodzin zastępczych</p>	<p>1. zwiększenie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych opiekunów zastępczych</p> <p>2. wzrost motywacji w zakresie pełnionej funkcji, integracja grupy, poszerzenie wiedzy i umiejętności opiekunów zastępczych</p> <p>3. zwiększenie poczucia wspólnoty, wzrost motywacji opiekunów zastępczych.</p> <p>4. pomoc i wsparcie opiekunów zastępczych</p> <p>5. uzyskanie pomocy i wsparcia w opiece nad dziećmi przebywającymi w rodzinnej pieczy zastępczej</p> <p>6. wsparcie w zakresie indywidualnej pracy z dzieckiem</p> <p>7. wsparcie finansowe rodzin zastępczych z terenu powiatu wadowickiego.</p>	<p>1. liczba rodzin zastępczych uczestniczących w szkoleniach</p> <p>2. liczba rodzin zastępczych korzystających z grup wsparcia</p> <p>3. liczba opiekunów zastępczych biorących udział w spotkaniach</p> <p>4. ilość rodzin objętych pomocą specjalistyczną.</p> <p>5. liczba instytucji z którymi współpracuje PCPR</p> <p>6. liczba rodzin zastępczych objętych pomocą koordynatorów i pedagogów</p> <p>7. osoby objęte wsparciem finansowym</p>	<p>1. PCPR, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, instytucje szkolące.</p> <p>2. PCPR</p> <p>3. PCPR</p> <p>4. PCPR,</p> <p>5. PCPR, Sąd Rejonowy w Wadowicach, Ośrodki Pomocy Społecznej, Poradnie Psychologiczno – Pedagogiczne, szkoły, instytucje pracujące na rzecz dziecka i rodziny</p> <p>6. PCPR</p> <p>7. PCPR</p>
2	rozwój specjalistycznego	1. wczesna pomoc psychologiczno-pedagogiczna	1. wczesna diagnoza deficytów	1. liczba dzieci objętych pomocą	1. PCPR

	wsparcia dla dzieci w rodzinach zastępczych	<p>w sytuacjach trudnych i kryzysowych.</p> <p>2. diagnostyka i wsparcie psychologiczne dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.</p> <p>3. utrzymanie stałej opieki psychologiczno-pedagogicznej</p> <p>4. dbanie o interesy dziecka</p> <p>5. formułowanie planów pomocy dziecku, zsynchronizowanych z planami pomocy rodzinie</p>	<p>dziecka i wdrożenie pomocy</p> <p>2. trafna interpretacja problemów dziecka</p> <p>3. utrzymanie dobrej kondycji psychofizycznej dziecka</p> <p>4. wysłuchanie i reprezentowanie dziecka</p> <p>5. kompatybilność dokumentów</p>	<p>2. liczba dzieci objętych pomocą</p> <p>3. liczba dzieci objętych pomocą</p> <p>4. liczba dzieci objętych pomocą</p> <p>5. liczba zrealizowanych celów</p>	<p>2. PCPR</p> <p>3. PCPR</p> <p>4. PCPR</p> <p>5. PCPR, POW</p>
3	ocieplenie wizerunku rodzicielstwa zastępczego w społeczeństwie	<p>1. prowadzenie działań promujących rodzinną pieczę zastępczą</p> <p>2. prowadzenie naboru i kwalifikacji kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej</p> <p>3. integracja rodzin zastępczych ze środowiskiem lokalnym</p> <p>4. promowanie idei rodzicielstwa zastępczego z wykorzystaniem mediów</p>	<p>1. zwiększenie świadomości społecznej nt. problematyki rodzicielstwa zastępczego</p> <p>2. wzrost osób zainteresowanych funkcją rodziny zastępczej</p> <p>3. organizowanie spotkań o charakterze integracyjnym</p> <p>4. redagowanie artykułów ocieplających wizerunek rodzinnej pieczy zastępczej</p>	<p>1. liczba kampanii promocyjnych</p> <p>2. ilość pozyskanych kandydatów</p> <p>3. ilość osób biorących udział w spotkaniach</p> <p>4. liczba publikacji oraz odsłon</p>	<p>1. PCPR</p> <p>2. PCPR</p> <p>3. PCPR</p> <p>4. PCPR</p>
4.	doskonalenie i specjalizacja zespołu ds. pieczy zastępczej	<p>1. zwiększenie zakresu pomocy specjalistycznej, poszerzenie oferty pomocowej</p> <p>2. organizowanie posiedzeń w celu oceny sytuacji dziecka, z udziałem specjalistów zaangażowanych w proces pomocy rodzinie i dziecku</p> <p>3. podnoszenie kwalifikacji zawodowych</p> <p>4. udział w szkoleniach</p>	<p>1. wzrost liczby osób korzystających z form wsparcia</p> <p>2. posiadanie szerokiej wiedzy nt. sytuacji rodziny i dziecka ułatwiającej wdrażanie skutecznej pomocy</p> <p>3. zapewnienie wyspecjalizowanego wsparcia</p> <p>4. oferta</p>	<p>1. liczba osób korzystających z pomocy</p> <p>2. Liczba posiedzeń/uczestników</p> <p>3. ilość szkoleń/kursów</p> <p>4. ilość</p>	<p>1. PCPR</p> <p>2. PCPR</p> <p>3. ROPS, PCPR, indywidualne szkolenia, literatura przedmiotu</p> <p>4. PCPR</p>

		i kursach podnoszących kompetencje zawodowe.	specjalistycznych opracowań, dostępnych dla rodzin oraz pracowników zespołu ds. pieczy	posiadanych opracowań	
		5. organizowanie cyklicznych spotkań w ramach grupy roboczej koordynatorów i asystentów rodzin, oraz innych specjalistów	5. usprawnienie współpracy międzyinstytucjonalnej	5. liczba uczestników spotkań	5. PCPR, OPS-y

Reorganizacja instytucjonalnej pieczy zastępczej

	Cel kierunkowy	Działania w obrębie celu	Efekty realizacji	wskaźniki	Podmiot realizujący
1	powołanie dwóch placówek opiekuńczo – wychowawczych typu socjalizacyjnego, każda przeznaczona dla nie więcej niż 14 wychowanków	uzyskanie zgody wojewody na funkcjonowanie dwóch placówek opiekuńczo – wychowawczych w dotychczasowym budynku oraz wykonanie ewentualnych prac adaptacyjnych dostosowujących obecny budynek do tego celu	Funkcjonowanie dwóch placówek opiekuńczo – wychowawczej, każda dla nie więcej niż 14 wychowanków	Liczba utworzonych placówek. Liczba umieszczonych wychowanków.	FENIKS w Radoczy

Rozwój i doskonalenie modelu współpracy instytucji w celu umożliwienia powrotu dzieci do środowiska rodzinnego

	Cel kierunkowy	Działania w obrębie celu	Efekty realizacji	wskaźniki	Podmiot realizujący
1	doskonalenie modelu współpracy asystentów rodzin z koordynatorami w celu stworzenia wspólnego modelu działań ukierunkowanych na powrót dzieci do środowiska rodzinnego	1. utrzymanie ścisłej współpracy z instytucjami z terenu powiatu działającymi na rzecz pomocy rodzinie biologicznej w celu poprawy ich sytuacji życiowej 2. utrzymanie stałego kontaktu z rodzicami biologicznymi dziecka w celu monitorowania ich sytuacji życiowej pod kątem możliwości powrotu dziecka 3. organizowanie spotkań rodziców biologicznych z dziećmi umieszczonymi w pieczy zastępczej	1. doskonalenie modelu współpracy instytucji w celu wsparcia środowiska naturalnego 2. motywowanie rodziców biologicznych do współpracy z instytucjami wspierającymi 3. uwrażliwianie rodziców biologicznych do utrzymywania	1. ilość osób korzystających z pomocy 2. ilość rodziców biologicznych współpracujących 3. ilość rodziców biologicznych utrzymujących stały kontakt	1. PCPR, Ośrodki Pomocy Społecznej/ asystenci rodzin, Sąd Rejonowy w Wadowicach, szkoły. 2. PCPR, Ośrodki Pomocy Społecznej/ asystenci rodzin, Sąd Rejonowy w Wadowicach, szkoły. 3. PCPR, asystenci rodziny, Sąd Rejonowy w Wadowicach.

			regularnych kontaktów telefonicznych i osobistych z dziećmi	z dziećmi umieszczonymi w pieczy zastępczej.	
		4. udział w zespołach ds. oceny sytuacji dziecka i formułowanie planów pomocy rodzinie, skoordynowanych z planem pomocy dziecku	4. stały monitoring rodzin i ustalanie wspólnych priorytetów	4. liczba posiedzeń zespołu	4. PCPR, OPS-y, szkoły
2	rozwój specjalistycznego wsparcia dla rodzin dysfunkcyjnych	1. aktywizacja rodziców biologicznych do udziału w projektach współfinansowanych ze środków unii europejskiej mającym na celu podniesienie ich kompetencji społecznych i wychowawczych 2. regularne spotkania o charakterze wspierającym, motywującym 3. prowadzenie profilaktycznych akcji o charakterze edukacyjnym w środowisku lokalnym 4. wizyty w środowisku rodzinnym dziecka, monitorowanie sytuacji rodziców przez asystentów i koordynatorów	1. podniesienie kompetencji społecznych i wychowawczych rodziców 2. poszerzenie wiedzy, wzrost motywacji do zmiany 3. zwiększenie wiedzy, tolerancji i akceptacji społecznej 4. nawiązanie stałej i ścisłej współpracy z rodzicami	1. liczba osób korzystających z tej formy wsparcia 2. liczba osób uczestniczących w spotkaniach 3. liczba przeprowadzonych kampanii 4. liczba wizyt w rodzinach	1. PCPR, OPS-y, NGO 2. PCPR, OPS-y, instytucje wspierające 3. PCPR, OPS-y, organizacje prowadzące działania profilaktyczne, instytucje wspierające 4. PCPR, OPS-y
3	włączenie asystenta rodziny w proces wsparcia dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej	1. obowiązkowe obejmowanie wsparciem asystenta rodziców, których dzieci umieszczono w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej 2. podtrzymanie stałej współpracy asystentów z rodzinami zastępczymi i wychowawcami POW 3. działania na rzecz utrzymania stałego kontaktu dziecka ze środowiskiem naturalnym	1. niezwłoczne wsparcie rodzin w kryzysie w celu zapobiegania pogłębianiu się problemów 2. efektywna współpraca ukierunkowana na wzajemną pomoc 3. opiniowanie przepustek, monitoring podczas przepustek, posiadanie bieżącej wiedzy nt. relacji w rodzinie	1. ilość rodzin objętych wsparciem asystenta 2. liczba kontaktów osobistych i telefonicznych asystentów z rodzinami 3. ilość zaopiniowanych wniosków, ilość wizyt w środowisku	1. OPS-y, 2. OPS-y, PCPR, rodziny zastępcze, POW asystenci rodzin 3. OPS-y, PCPR, asystenci rodzin,

	4. zapewnienie wsparcia asystenta po powrocie dziecka pod opiekę rodziców	4. stały monitoring środowiska rodzinnego dziecka	4. liczba rodzin kontynuujących współpracę z asystentem	4. OPS-y,
--	---	---	---	-----------

Dośkonalenie modelu wsparcie usamodzielnianych wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej

	Cel kierunkowy	Działania w obrębie celu	Efekty realizacji	wskaźniki	Podmiot realizujący
1	dośkonalenie modelu współpracy z pełnoletnimi wychowankami, stworzenie optymalnych warunków do usamodzielnienia	<p>1. wypłacanie świadczeń obligacyjnych wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zgodnie z założeniami w IPU</p> <p>2. wyznaczenie opiekuna usamodzielnienia dającego rękojmię należytej dbałości o sprawę wychowanka</p> <p>3. przygotowanie do usamodzielnienia, nawiązanie relacji, doradztwo</p> <p>4. Pomoc w tworzeniu indywidualnego programu usamodzielnienia</p> <p>5. Monitoring postępów wychowanków, sytuacji osobistej i szkolnej</p> <p>6. złożenie wniosku na usamodzielnienie i zagospodarowanie, ocena procesu usamodzielnienia.</p>	<p>1. stałe wsparcie finansowe</p> <p>2. pozyskanie osoby faktycznie wspierającej proces usamodzielnienia</p> <p>3. nabycie szczegółowej wiedzy nt. możliwości wynikających z przepisów ustawy, umożliwiających pewność w dokonaniu wyboru</p> <p>4. Sformułowanie realnego i precyzyjnego dokumentu IPU</p> <p>5. posiadanie informacji nt. bieżącej sytuacji życiowej, socjalno-bytowej, szkolnej</p> <p>6. uzyskanie odpowiednich warunków dających poczucie stabilizacji życiowej</p>	<p>1. ilość wypłaconych świadczeń</p> <p>2. liczba wyznaczonych opiekunów</p> <p>3. ilość spotkań i indywidualnych kontaktów</p> <p>4. Ilość opracowanych IPU</p> <p>5. liczba zaświadczeń szkolnych, kart kontaktu, wniosków o wypłatę pomocy</p> <p>6. liczba złożonych wniosków</p>	<p>1. PCPR</p> <p>2. PCPR</p> <p>3. PCPR</p> <p>4. PCPR</p> <p>5. PCPR</p> <p>6. PCPR</p>
2	wzmacnianie kompetencji wychowanków pieczy zastępczej w zakresie	1. zapewnienie pomocy specjalistycznej min. prawnika, psychologa oraz pedagoga.	1. uzyskanie wiedzy i umiejętności niezbędnych do	1. ilość udzielonych porad i konsultacji	1. PCPR

	samodzielnego funkcjonowania		prawidłowego funkcjonowania społecznego		
		2. pomoc w opracowywaniu dokumentów, wniosków, cv, listy wspierające	2. uzyskanie umiejętności formułowania pism urzędowych	2. liczba opracowanych dokumentów	2. PCPR, wychowawcy z placówki opiekuńczo - wychowawczej
		3. pomoc w uzyskaniu mieszkania chronionego	3. uzyskanie stabilizacji	3. ilość wychowanków wspartych mieszkaniem chronionym	3. PCPR
		4. doradztwo w zakresie wydatkowania środków na usamodzielnienie i zagospodarowanie.	4. celowe i praktyczne wykorzystanie środków finansowych	4. ilość wydatkowanych środków	4. PCPR, wychowawcy z placówki opiekuńczo - wychowawczej
3	doskonalenie modelu wsparcia wychowanków ukierunkowanego na wzmacnianie sfery emocjonalnej, motywację, poczucie własnej wartości i sprawstwa	1. możliwość skorzystania pomocy specjalistycznej, psychologicznej, pedagogicznej	1. uzyskanie wsparcia, zwiększenie motywacji do działania	1. ilość konsultacji	1. PCPR
		2. doradztwo i motywowanie wychowanków w procesie rozmowy	2. uzyskanie wsparcia oraz pomocy w trudnych sytuacjach życiowych, oraz podejmowaniu decyzji	2. ilość przeprowadzonych rozmów	2. PCPR
		3. udział w projektach uniijnych (kursach, szkoleniach, warsztatach kompetencji społecznych, coachingu)	3. rozwój i poszerzenie kompetencji społecznych i zawodowych	3. ilość wychowanków zakwalifikowanych do projektów	3. PCPR

4.3 Zakładane rezultaty realizacji programu

- Wzmocnienie systemu wsparcia dla rodzin zagrożonych bezradnością opiekuńczo – wychowawczą oraz rodzin dysfunkcyjnych.
- Poszerzenie wiedzy i postaw sprzyjających rozwojowi rodzicielstwa zastępczego.
- Zwiększenie liczby niezawodowych i zawodowych rodzin zastępczych.
- Wsparcie istniejących rodzin zastępczych poprzez organizowanie specjalistycznych szkoleń mających na celu podniesienie ich kompetencji opiekuńczo – wychowawczych, prowadzenie grup wsparcia, zapewnianie dostępu do specjalistycznej pomocy, zatrudnianie osób do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich oraz organizowanie pomocy wolontariuszy.
- Uściślanie współpracy międzyinstytucjonalnej

- Utrzymanie optymalnej liczby koordynatorów (1 koordynator na 15 rodzin) celem umożliwienia wsparcia dla rodzin
- Zapewnienie kompleksowej pomocy osobom usamodzielnianym oraz wsparcie w realizacji indywidualnych programów usamodzielnienia, w tym poprzez wsparcie rzeczowe i finansowe.
- Zapewnienie kompleksowej pomocy osobom usamodzielnianym, wsparcie w realizacji indywidualnych programów usamodzielnienia.
- Wzmocnienie procesu usamodzielnienia wychowanków w kwestii uzyskiwania optymalnych kwalifikacji zawodowych do podejmowania pracy.
- Zwiększenie liczby dzieci wracających z pieczy zastępczej pod opiekę rodziny biologicznej.

4.4 Limit rodzin zastępczych zawodowych

Zgodnie z art 180 pkt1, do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja 3 – letnich powiatowych programów rozwoju pieczy zastępczej, wraz z corocznym limitem rodzin zastępczych zawodowych. Poniższa tabela prezentuje liczbę rodzin zastępczych zawodowych wraz z rodzinnymi domami dziecka, dla których przewidziane są umowy ze Starostą w latach 2018-2020, wraz z rodzinami, które planuje się utworzyć. Jednocześnie podany limit rodzin może ulec zmianie w zależności od zmiany sytuacji, posiadanych środków finansowych oraz potrzeb w zakresie umieszczenia dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej.

Tab. 7. Zakładany limit rodzin zastępczych zawodowych na lata 2018 - 2020

Typ zawodowej rodziny zastępczej	Liczba rodzin		
	2018	2019	2020
pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego	2	3	3
specjalistyczna	1	1	1
rodzinny dom dziecka	3	3	3
zawodowa	7	8	8

4.5. Źródła finansowania programu

Źródłem finansowania zadań Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2018 – 2020 są środki finansowe:

- z budżetu Powiatu Wadowickiego;

- z budżetu Państwa (Ministra właściwego do spraw rodziny);
- z budżetów samorządów gminnych, zgodnie z art. 191 ust. 8 ustawy;
- z budżetu powiatów, zgodnie z art. 191 ust. 4 ustawy;
- z odpłatności rodziców biologicznych;
- Europejskiego Funduszu Społecznego i innych funduszy unijnych;
- innych źródeł.

4.6. Beneficjenci programu

- 1) Dzieci przebywające w pieczy zastępczej;
- 2) Rodziny zastępcze i osoby prowadzące rodzinne domy dziecka;
- 3) Rodzice biologiczni dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej;
- 4) Osoby usamodzielniane;
- 5) Kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej;
- 6) Rodziny pomocowe sprawujące czasową opiekę nad dzieckiem pozbawionym opieki rodziców;
- 7) Dyrektor i wychowawcy placówki.

4.7 Monitoring i ewaluacja programu

Koordynatorem Programu jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wadowicach. Program jest spójny z Powiatową Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2017 – 2024.

Monitoring „Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Wadowickim na lata 2018 – 2020” odbywać się będzie na podstawie sporządzanej sprawozdawczości z wykonania zadań oraz analizy zbieranych informacji na temat realizacji kierunków działań ujętych w programie. Informacje te przedkładane będą Radzie Powiatu i Zarządowi Powiatu w corocznym sprawozdaniu z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wadowicach. Program przewidziany jest na trzy lata i ma charakter otwarty i będzie podlegał ewaluacji w zależności od pojawiających się potrzeb.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 180 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających m.in. coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych. Kolejny, Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2018 – 2020 jest kontynuacją wcześniejszego Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej, który realizowany był przez Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wadowicach.

Program zawiera szczegółowe zadania samorządu powiatowego w zakresie pieczy zastępczej, na szczeblu powiatowym. Wyznacza także kierunki działań w zakresie rodzinnej, jak również instytucjonalnej pieczy zastępczej na najbliższe 3 lata oraz wytyczne do pracy z usamodzielnianymi wychowankami.